

THEMA 4

INTERNATIONALE

ECONOMIE

OVERZICHT THEMA 4

INTERNATIONALE ECONOMIE

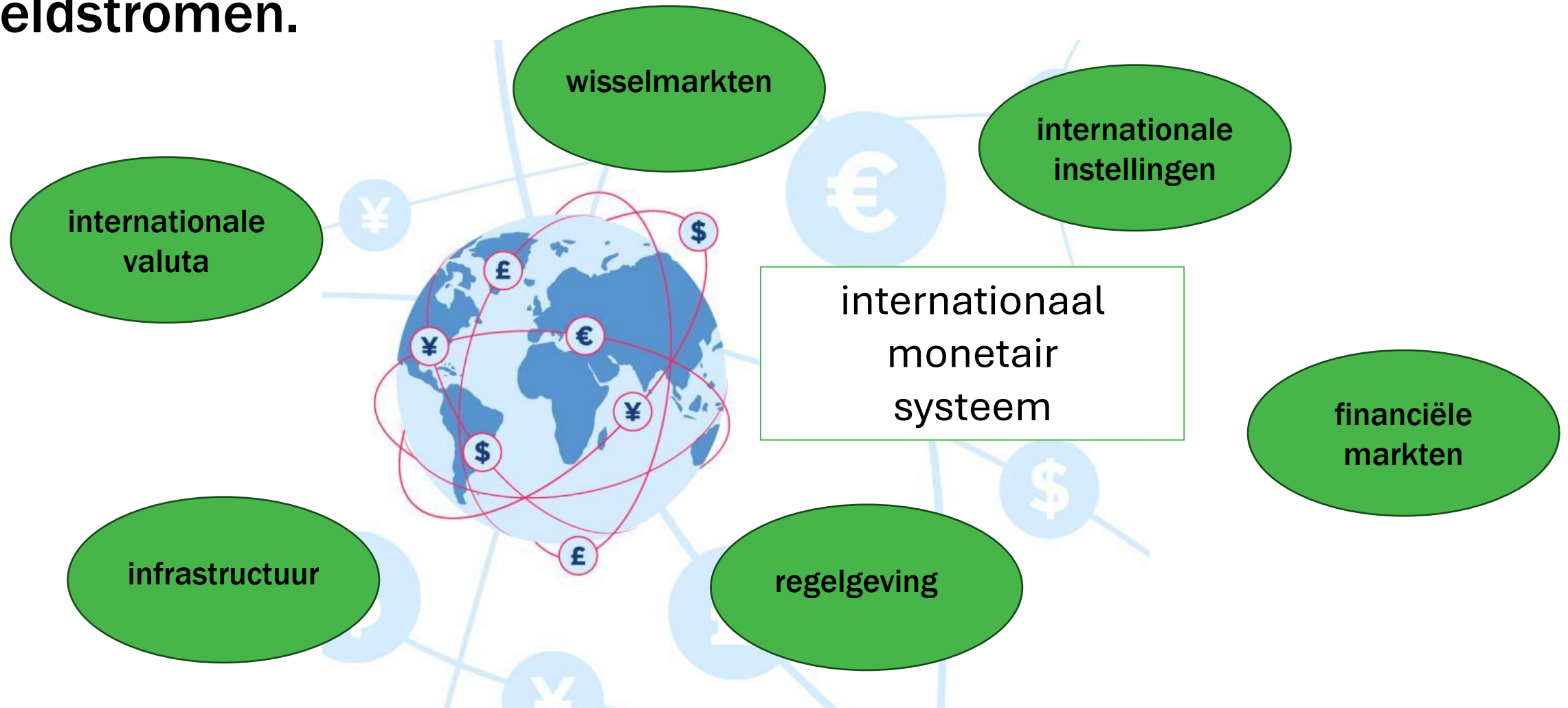
- INLEESTEKST DEEL 1
- INLEESTEKST DEEL 2 // LPD8: GEVOLGEN VAN INTERNATIONAAL HANDELSVERKEER
- LPD9: INTERNATIONAAL BETALINGSVERKEER
- LPD10: ROL VAN HET INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS (IMF)

LPD9: INTERNATIONAAL BETALINGSVERKEER

- 1. INTERNATIONALE BETALINGEN**
- 2. WISSELMARKT EN VLOTTENDE WISSELKOERSEN**
- 3. STABIELE WISSELKOERSEN**

1. INTERNATIONALE BETALINGEN

Internationale transacties (tussen landen) gaan gepaard met geldstromen.

Op verschillende niveaus...

- op vlak van **goederen- en diensten**stromen
(internationale handel)

bv invoer- en
uitvoertransacties

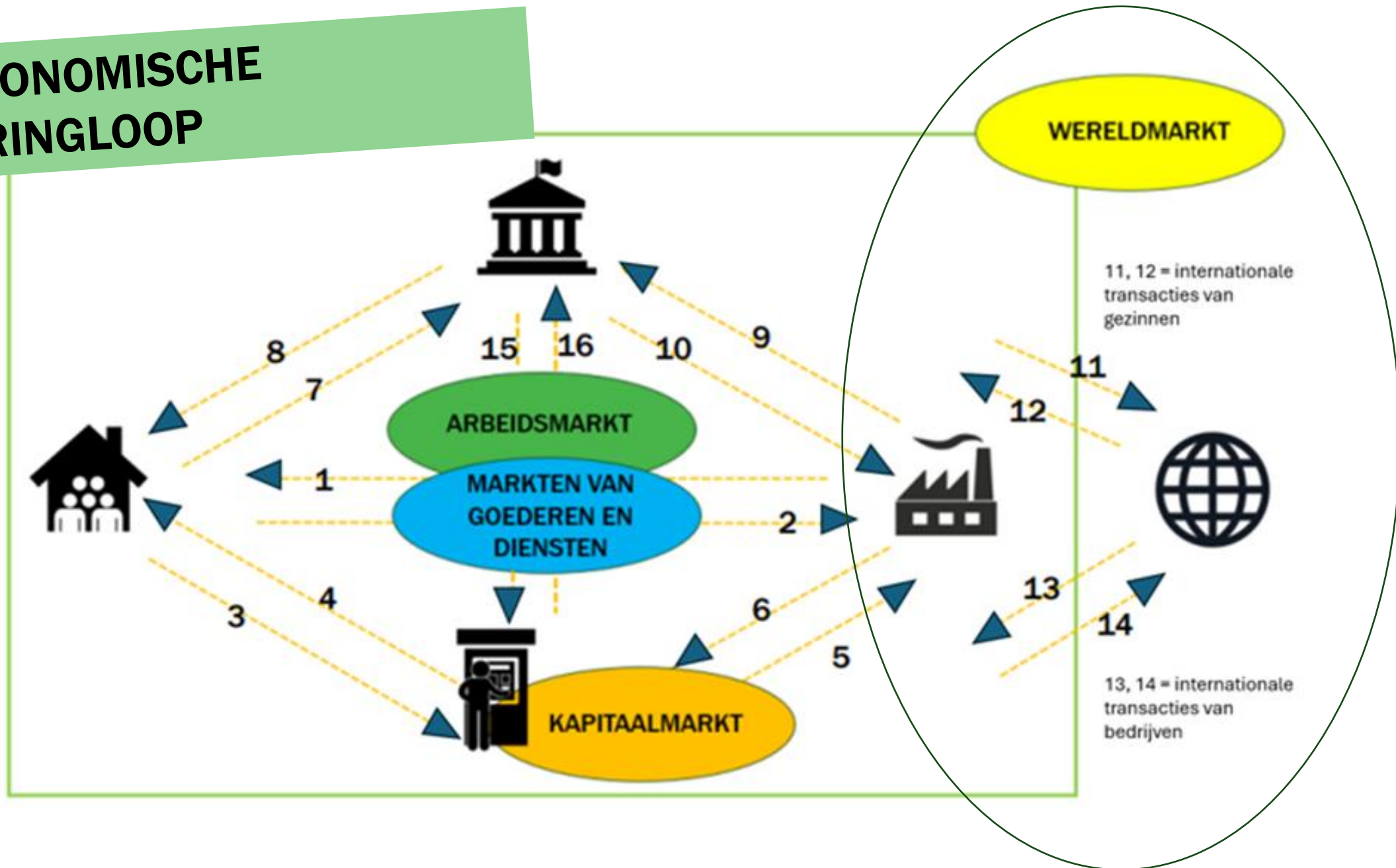
- op vlak van **kapitaal**stromen

bv internationale leningen,
ontwikkelingshulp,
FDI

- op vlak van **migratie**stromen

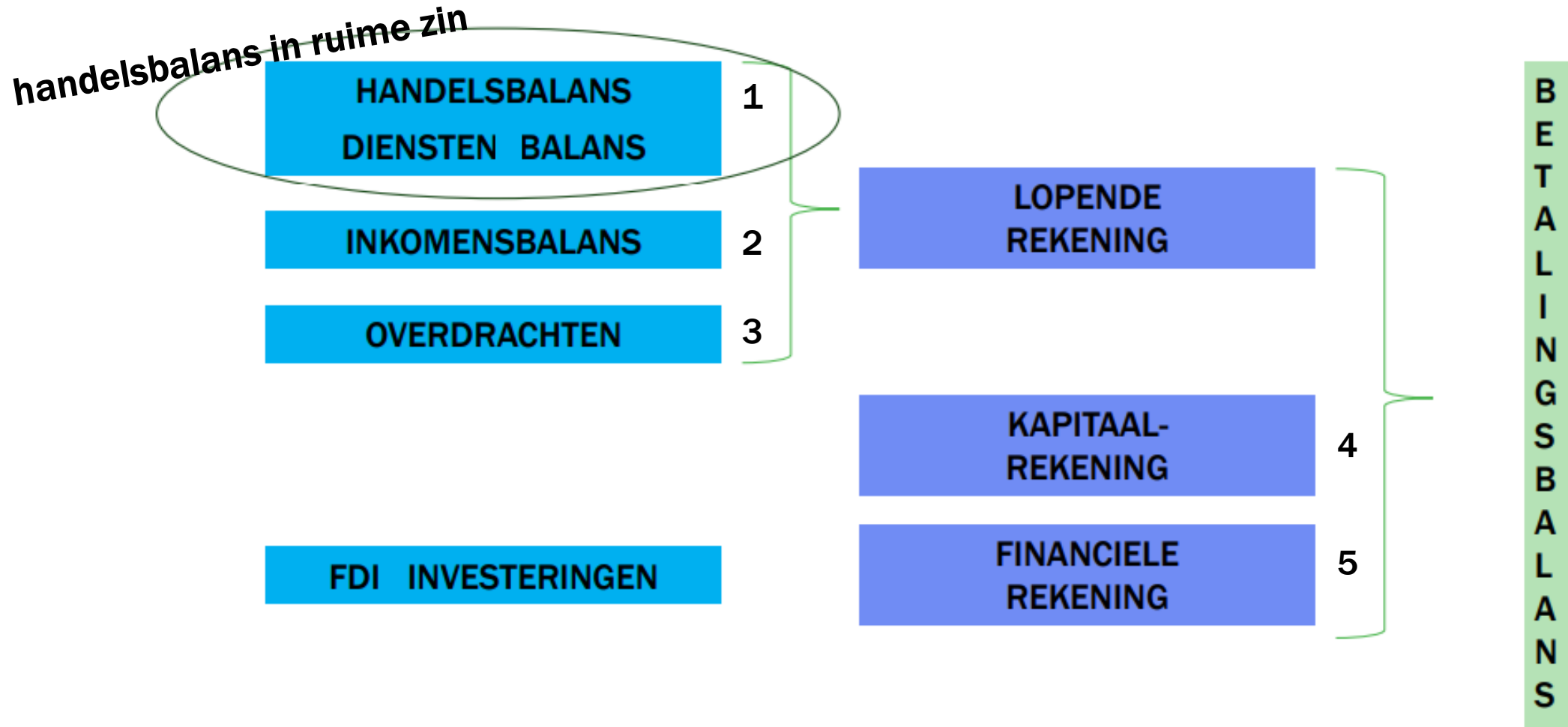
bv inkomenstransfers
in kader van
grensarbeid

ECONOMISCHE KRINGLOOP

BETALINGSBALANS

Overzicht van alle in- en uitgaande geldstromen van een land

- 1 Invoer en uitvoer van goederen >>> handelsbalans X-M**
>>> dienstenbalans
- 2 Inkomens uit arbeid en kapitaal**
bv in- en uitgaande lonen/salarissen grensarbeid
bv in- en uitgaande dividenden en intresten
- 3 Overdrachten**
bv bijdragen aan EU (lidmaatschap),
ontwikkelingshulp

4 Transacties “zonder tegenprestatie” bv kwijtschelding schulden

(beperkt onderdeel van betalingsbalans)

5 Investerings bv FDI (!)

belangrijk onderdeel van betalingsbalans!

tekort: inkomend kapitaal < uitgaand kapitaal

overschot: inkomend kapitaal > uitgaand kapitaal

Vertaald naar België...

Betalingsbalans

 Aanpassen ▾ Export ▾ Mijn Queries ▾				
→ Eenheid	Miljoenen euro's ▾			
→ Stroom	Saldo (net) ▾			
→ Frequentie	Jaarlijks ▾			
→ Periode	2021	2022	2023	2024
	 	 	 	
→ Rubriek				
+ Lopende rekening	9 295	-10 918	1 167	-2 342
+ Kapitaalrekening	1 081	990	1 143	-910
+ Financiële rekening	11 835	-10 137	2 217	5 614

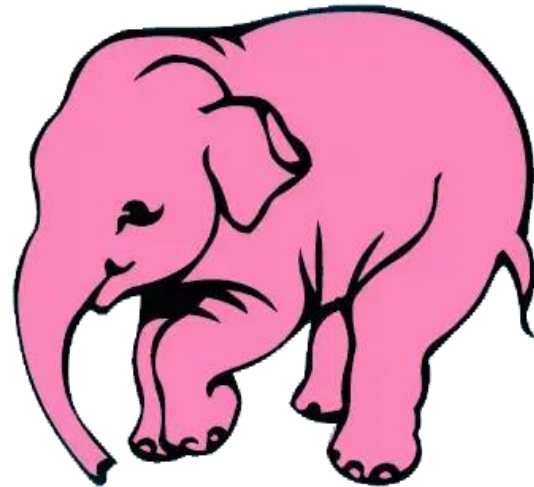
2024: * tekort op lopende rekening (*gestegen consumptie en dus ook import*)
 * overschot op de financiële rekening (*netto kapitaalinstroom*)

2. WISSELMARKT EN VLOTTENDE WISSELKOERSEN

(We werken dit onderdeel en het volgende onderdeel uit met een voorbeeld.)

Brouwerij Huyghe uit Melle (bij Gent) produceert het speciaalbier Delirium Tremens

Omzetcijfer is ongeveer €45 miljoen; daarvan wordt 83% geëxporteerd, o.m. naar de V.S.

Stap 1: transactie

Brouwerij Huyghe organiseert een shipment van een lading bier per container naar de V.S.

Klant is supermarktketen Walmart.

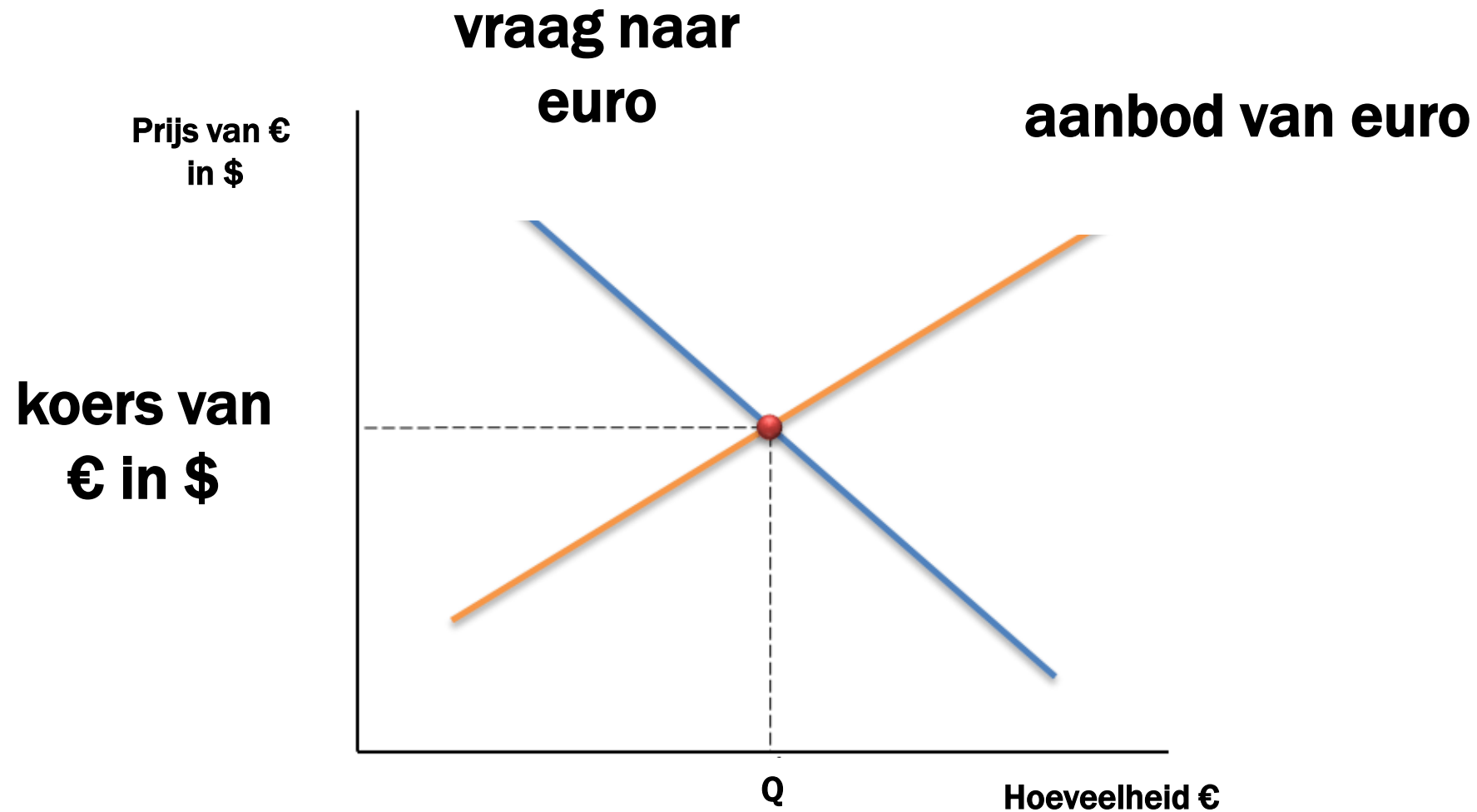
Waarde van de shipment is €40.000

Stap 2: betaling

Walmart verricht betaling van de factuur van €40.000 door \$ op de bankrekening om te zetten in €

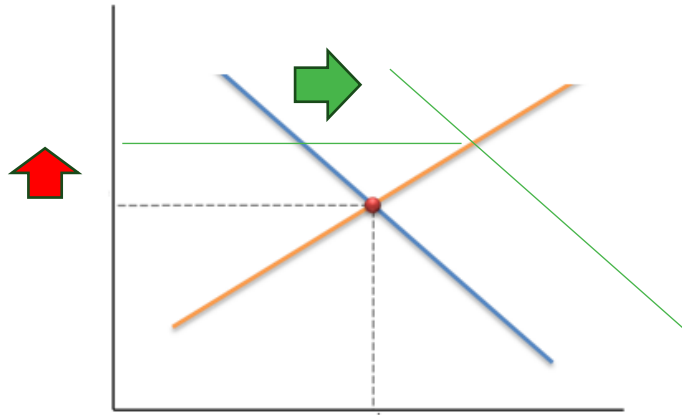
Wisselkoers: 1€ = 1,17\$ >>> factuurwaarde in \$ = \$46.800

Wisselkoers komt tot stand op de wisselmarkt

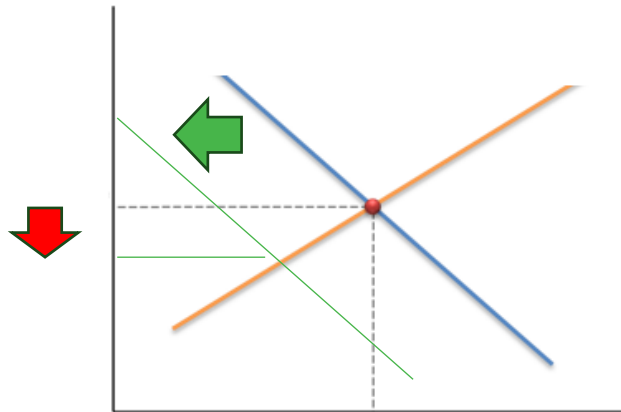
Wisselkoers schommelt door verschuivingen van vraag (en aanbod)

voorbeeld: € in \$

Appreciatie = wisselkoers stijgt

V neemt toe
A neemt af

Depreciatie = wisselkoers daalt

V neemt af
A neemt toe

Oorzaken van vraagverschuivingen (en aanbodverschuivingen) voorbeeld: € in \$

Vraag neemt toe (aanbod neemt af)	Vraag neemt af (aanbod neemt toe)
Meer import van Europese goederen door V.S. Rente aantrekkelijker voor beleggers in Europa versus V.S.	Minder import van Europese goederen door V.S. Rente aantrekkelijker voor beleggers in V.S. versus Europa

Vraag neemt toe (aanbod neemt af)	Vraag neemt af (aanbod neemt toe)
Instabiliteit van de \$: vlucht naar de €	Instabiliteit van de €: vlucht naar de \$
Inflatie in V.S. hoger dan die in Europa	Inflatie in Europa hoger dan die in V.S.
Speculatie: verwachting dat € zal stijgen	Speculatie: verwachting dat \$ zal stijgen

Systeem van vlottende of zwevende wisselkoersen

Standaardsysteem wereldwijd!

Voordelen

- **Automatische aanpassing betalingsbalans:**
 - Tekort >>> munt deprecieert door vraagdaling**
 - >>> producten worden goedkoper op wereldmarkt**
 - >>> export stijgt**
 - >>> tekort betalingsbalans daalt**

(en omgekeerd)

Voordelen

- Centrale bank kan autonoom opereren (munt is niet gekoppeld aan een andere munt)

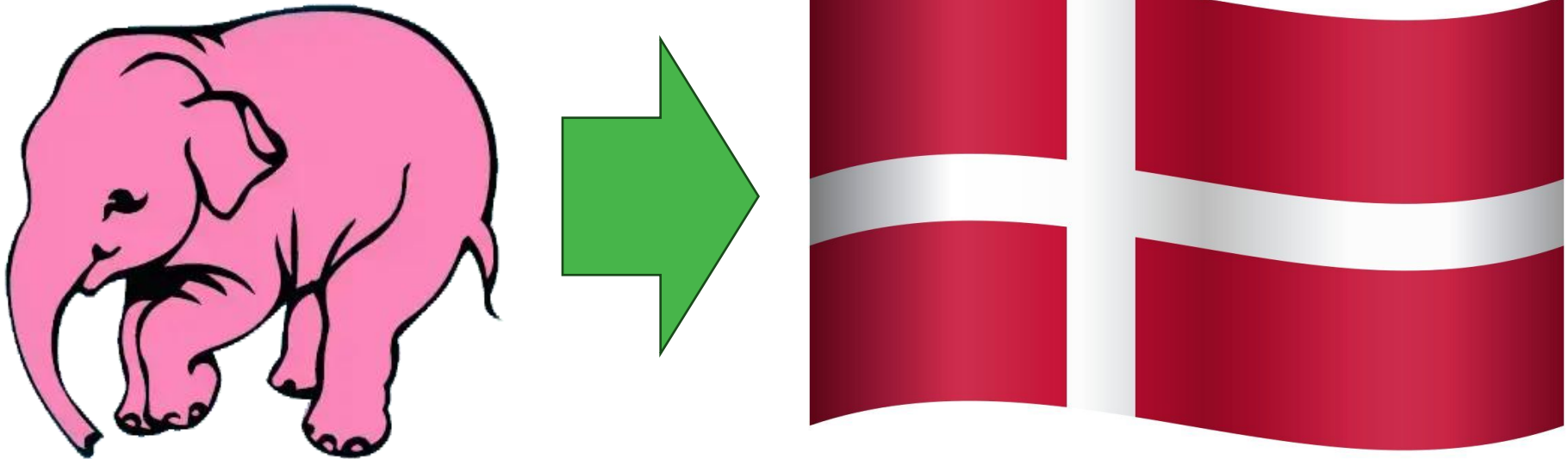
Nadelen

- Wisselkoersonzekerheid
- Volatiliteit (bv speculatieve bewegingen)

Euro beleeft opnieuw topjaar in eerste jaar Trump, 2026 belooft verdere groei

3. STABIELE WISSELKOERSEN

Brouwerij Huyghe exporteert ook bier naar Denemarken

Denemarken is lid van de EU, maar niet van de eurozone!

DEENSE KROON

Stap 1: transactie

Brouwerij Huyghe organiseert een shipment van een lading bier per container naar Denemarken

Klant is supermarktketen Coop.

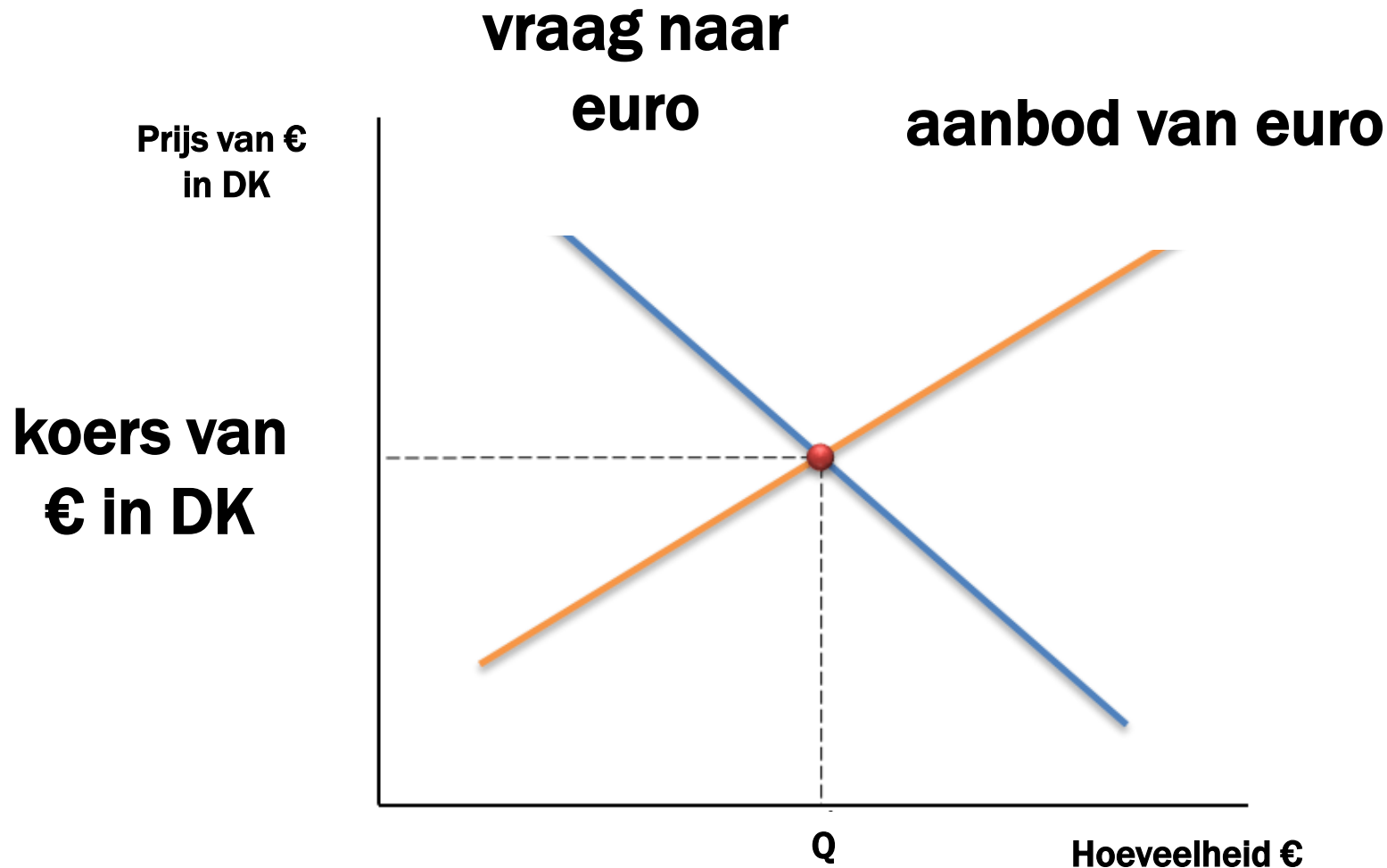
Waarde van de shipment is €40.000

Stap 2: betaling

Coop verricht betaling van de factuur van €40.000 door DK op de bankrekening om te zetten in €

Wisselkoers: 1€ = 7,47DK >>> factuurwaarde in DK = 298.800DK

Wisselkoers komt tot stand op de wisselmarkt

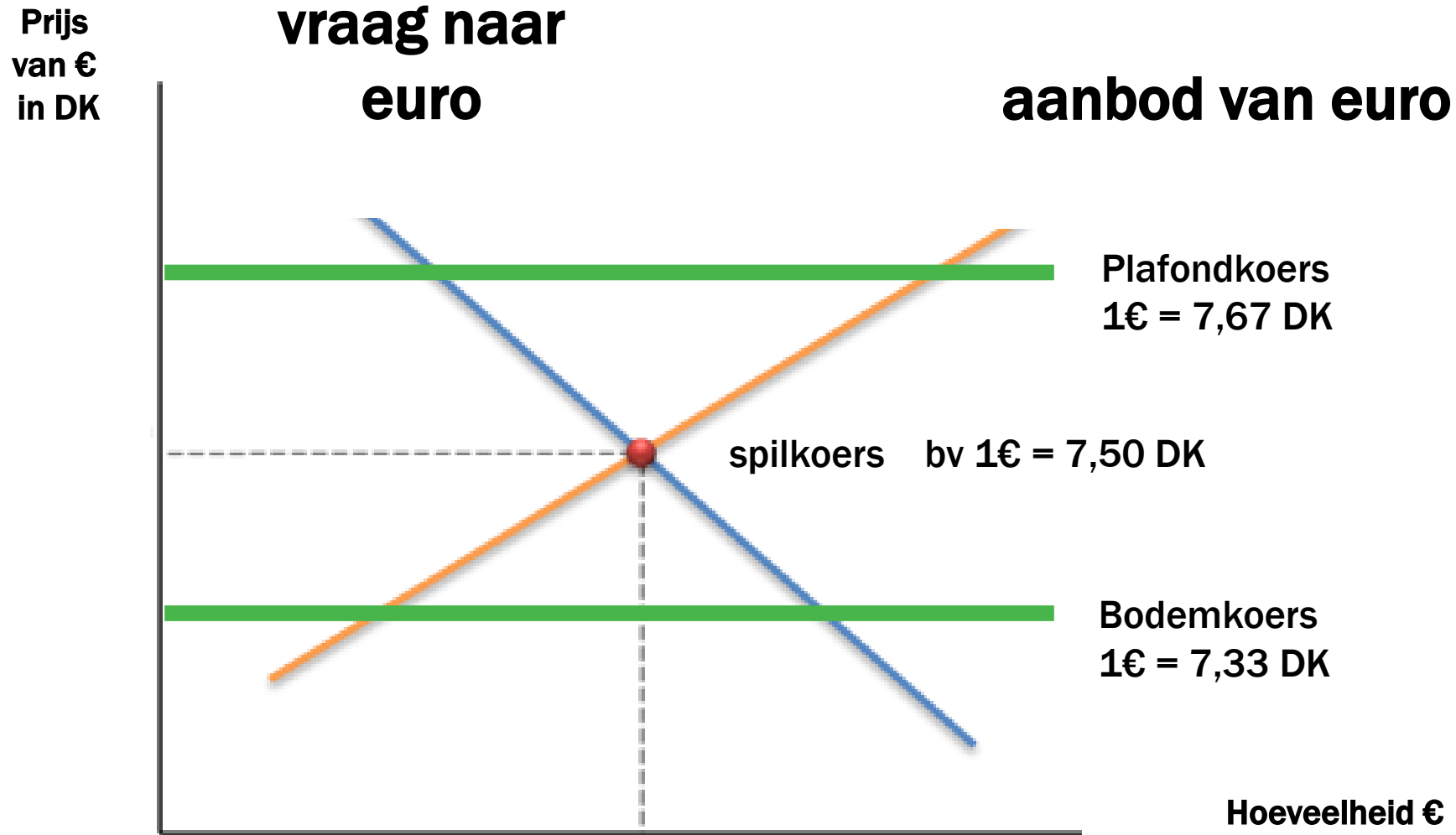
Vraag en aanbod zullen verschuiven waardoor de wisselkoers stijgt of daalt,

maar...

de schommelingen zijn beperkt!

SYSTEEM VAN VASTE WISSELKOERSEN

Systeem van vaste of stabiele wisselkoersen

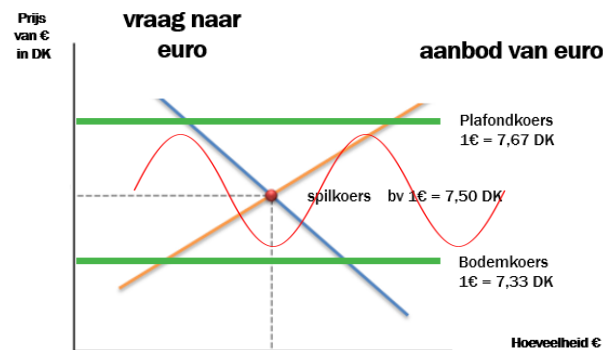
Uitleg (deel 1):

Centrale banken van eurozone (ECB) en Denemarken leggen een spilkoers of pariteit vast.

Ze spreken bovendien een maximum schommelingsmarge vast ten opzichte van de spilkoers of pariteit.

In dit geval: $+2,25\%$ >>> plafondkoers
 $- 2,25\%$ >>> bodemkoers

Centrale banken waken erover dat schommelingen binnen de maximum marges blijven.

Uitleg (deel 2):

Scenario 1:

WAT ALS DE KOERS **ONDER DE SPILKOERS OF PARITEIT ZAKT?**

In eerste instantie zal de ECB in overleg met de Deense centrale bank de € ondersteunen door **steunaankopen** te doen op de wisselmarkt en DK te verkopen (afname valutareserves)

In tweede instantie, als de steunaankopen geen effect hebben en de koers verder wegzakt >>> **devaluatie**

***DEVALUATIE BETEKENT DAT DE SPILKOERS OF
PARITEIT EN DE BIJHORENDE
SCHOMMELINGSMARGES NAAR BENEDEN
WORDEN BIJGESTELD***

Uitleg (deel 2):

Scenario 2:

WAT ALS DE KOERS **BOVEN DE SPILKOERS OF PARITEIT UITSTIJGT?**

In eerste instantie zal de ECB de € “corrigeren” in overleg met de Deense centrale bank door **euro's te verkopen** op de wisselmarkt en DK aan te kopen (toename valutareserves)

In tweede instantie, als deze verkopen geen effect hebben en de koers verder stijgt >>> **revaluatie**

***REVALUATIE BETEKENT DAT DE SPILKOERS OF
PARITEIT EN DE BIJHORENDE
SCHOMMELINGSMARGES NAAR BOVEN WORDEN
BIJGESTELD***

Systeem van vaste of stabiele wisselkoersen

Systeem wordt enkel toegepast voor bepaalde munten (bv DK en €)

Voordelen

- Geen wisselkoersrisico's
- Geen volatiliteit

Nadalen

- Geen automatische aanpassing betalingsbalans
- Geen autonomie van centrale bank

Historische basis: Bretton Woods-systeem (na WOII)

1 Vaste wisselkoersen t.o.v. de dollar

Elk deelnemend land legde een vaste wisselkoers vast van zijn munt ten opzichte van de Amerikaanse dollar.

Kleine schommelingen rond die pariteit waren toegestaan (meestal $\pm 1\%$).

2 Dollar gekoppeld aan goud

De Amerikaanse dollar was inwisselbaar voor goud: \$35 per ounce goud. Andere landen koppelden dus indirect hun munt aan goud via de dollar.

**GROTERE ZEKERHEID EN STABILITEIT IN
WERELDHANDEL NA WOII**

Wisselkoersrisico's geëlimineerd door invoering van EMU (€)

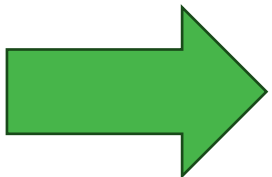
1 Eén munt → geen wisselkoersen meer

Vóór de EMU had elk land zijn eigen munt (frank, mark, lire, peseta ...). Handel tussen landen bracht dus altijd wisselkoersschommelingen met zich mee.

2 Gemeenschappelijk monetair beleid

De Europese Centrale Bank (ECB) voert één monetair beleid.

Er is geen nationaal monetair beleid meer. Geen plotselinge devaluaties of revaluaties tussen lidstaten.

MAAR... DIT VERLIES VAN MONETAIRE AUTONOMIE MAAKT DAT SOMMIGE EU-LANDEN NIET MEEDOEN MET DE EURO, ANDERE ZIJN VERDEELD

Weinig publieke steun voor euro in Polen: toetreding tot eurozone lijkt onwaarschijnlijk

- Uit een recente opiniepeiling blijkt dat het Poolse publiek sterk gekant is tegen de invoering van de euro als nationale munt binnen de komende tien jaar.
- Dit verzet is ingegeven door zorgen over inflatie en verlies van monetaire controle, terwijl voorstanders wijzen op potentiële voordelen zoals lagere transactiekosten en grotere handelsintegratie.
- Door de lage publieke steun en het feit dat Polen niet voldoet aan de criteria voor fiscale stabiliteit die vereist zijn voor invoering van de euro, lijkt toetreding tot de eurozone in de nabije toekomst onwaarschijnlijk.

Bulgarije verdeeld over invoering euro

In 2007 trad Bulgarije toe tot de EU, en sindsdien hebben verschillende Bulgaarse regeringen pogingen gedaan om van de euro de nationale munt te maken. Toch is het Balkanland, dat 6,7 miljoen inwoners telt, sterk verdeeld over die stap, blijkt uit opiniepeilingen, die overigens laten zien dat het bedrijfsleven overwegend positief is.

Anderen vrezen echter dat gebruik van de euro de prijzen zal opdrijven. Daarnaast is er ook veel wantrouwen richting de Bulgaarse regering, die deze maand is afgetreden vanwege een verhitte discussie over voorgestelde belastingverhogingen. Tel daarbij op dat in een land dat historisch, cultureel en politiek gezien banden heeft met Rusland, velen wantrouwend zijn tegenover verdere loyaliteit aan Europa.